

■ DATUM: 30 maart 2017

KENMERK: D/17/11148/HL

ONDERWERP: Intentieverklaring IMVO-afspraken pensioenfondsen

Intentieverklaring IMVO-afspraken pensioenfondsen

De ondertekenaars van deze verklaring werken samen aan het formuleren van een beleid over en uitvoering van het geformuleerde beleid met betrekking tot verantwoord beleggen. Zij starten een traject op voor het maken van IMVO-afspraken waar overheid en maatschappelijke organisaties bij zullen worden betrokken. Intentie van de ondertekenaars is om in 2017 een samenwerkingsconvenant met IMVO-afspraken tot stand te brengen.

Leidraad voor te maken IMVO-afspraken is de Contouren Agenda Verantwoord Beleggen van de Pensioenfederatie. Afspraken zijn er op gericht om, binnen het kader van wet- en regelgeving, bij te dragen aan meerdere doelen, te weten het waarborgen van een goed en betaalbaar pensioen en daarnaast het bijdragen aan een stabiele economie en een duurzame, veilige en rechtvaardige wereld. De ondertekenaars willen investeren in goede contacten met de overheid en maatschappelijke organisaties die leiden tot betere samenwerking, informatie-uitwisseling en vertrouwen, zodat er verdere stappen gezet kunnen worden in de dagelijkse praktijk van verantwoord beleggen bij pensioenfondsen. Afspraken worden in het bijzonder gericht op kennisvergroting en kennisoverdracht bij de pensioenfondsen en verder onderlinge samenwerking en de ontwikkeling van definities en standaarden.

Bij het maken en uitvoeren van afspraken zal aandacht zijn voor het versterken van de verankering van sectorale, nationale en internationale uitgangspunten voor het beleid van verantwoord beleggen, met name op basis van:

- De normen voor Verantwoord Beleggen in de Code Pensioenfondsen, alsmede de wettelijke bepalingen,
- OECD-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (UNPRI).
- Guiding Principles inzake bedrijven en mensenrechten van de Verenigde Naties (UNGP's).

De ondertekenaars verklaren dat deelname aan dit samenwerkingsproces de intentie veronderstelt het resultaat te onderschrijven, behoudens inhoudelijke bezwaren ten aanzien van het resultaat en de eigen besluitvormingsprocessen.

Referenties:

- *De normen voor Verantwoord Beleggen in de Code Pensioenfondsen.*
  - [Code Pensioenfondsen](#)
- *Wettelijke bepalingen voor verantwoord beleggen door pensioenfondsen.*
  - Zie: [Servicedocument Verantwoord Beleggen](#)
- *OECD-richtlijnen voor multinationale ondernemingen*
  - www.mneguidelines.oecd.org
- *Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (UNPRI).*
  - [Over UNPRI; Nederlandse ondertekenaars](#)
- *Guiding Principles inzake bedrijven en mensenrechten van de Verenigde Naties (UNGP's).*
  - Engels: UN- richtlijn "[Guiding Principles on Business and Human Rights](#)"
  - Nederlandse vertaling SER: "[Guiding Principles inzake bedrijven en mensenrechten](#)".

De Intentieverklaring IMVO wordt onderschreven door de Pensioenfederatie en mede-onderschreven door onderstaande pensioenfondsen.

STICHTING PENSIOENFONDS ACHMEA

Algemeen Pensioenfondsen KLM

Pensioenfondsen KLM Cabinepersoneel

PENSIOEN FEDERATIE

 stichting bedrijfstakpensioenfonds
voor het levensmiddelenbedrijf

 STICHTING
**PENSIOENFONDS
LEGAL & GENERAL**
NEDERLAND

 SPMS
Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

 PMT
Metaal & Techniek

 PME
PENSIOENFONDS VAN DE METALEKTRO

 SCA
Care of Life

 Pensioenfonds MN

pensioenfonds
PGB

 PNO

 Rabobank

Rabobank Pensioenfonds

SPT
Pensioenfonds Tandartsen
en Tandarts-specialisten

REISWERK
PENSIOENEN

Pensioenfonds
Rockwool

SPRH STICHTING PENSIOENFONDS VOOR ROEIERS
IN HET ROTTERDAMSE HAVENGEBIED

 BPF Schilders
Bedrijfstakpensioenfonds voor het
Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf

SNPS
Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

Shell
Pensioenfonds

 Shgro
Pensioenfonds

 SPOORWEG
Pensioenfonds

stap
Algemeen
Pensioenfonds

 STAPLES Pensioenfonds

 stichting pensioenfonds voor
de tandtechniek

Stichting
Pensioenfonds **TDV**

PST

Unilever APF
Het pensioenfonds van Unilever Nederland

 UNISYS
Stichting Pensioenfonds
Unisys Nederland

 SPV stichting
pensioenfonds voor verloskundigen

**Pensioenfonds
Vervoer**

 SPUN

SPW

 VNU PENSIOENFONDS

 **STICHTING
BEDRIJFSTAK
PENSIOENFONDS
WATERBOUW**

pwri Pensioenfonds Werk
en (re)Integratie

 ZOETWAREN
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie

Pensioenfonds
Zorg & Welzijn

Onderschrijvende pensioenfondsen

ABN-AMRO, Pensioenfonds
ABP
Achmea, Stg. Pensioenfonds
Ahold, Stg. Pensioenfonds
APF, Stg. Pensioenfonds
APG, PersoneelsPensioenFonds
Arcadis Nederland, Stg. Pensioenfonds
Architectenbureaus, Stg. Pensioenfonds
Astellas, Stg. Pensioenfonds
Bakkersbedrijf, Stg. Bpf. voor het
Banden- en Wielenbranche, Bpf. voor de
Bouwnijverheid, Stg. Bpf. voor de
BPL Pensioen
Brocef Pensioenfonds, Stg.
Cargill, Stg. Pensioenfonds
Chemours Nederland, Stg. Pensioenfonds
De Nederlandsche Bank, Stg. Pensioenfonds van
Detailhandel, Stg. Bpf. voor de
Dierenartsen, Stg. pensioenfonds voor
DSM, Stg. Pensioenfonds
Ernst & Young, Pensioenbureau
Forbo, Stg. Pensioenfonds
Fysiotherapeuten, Stg. Pensioenfonds voor
General Electric Nederland, Stg. Pensioenfonds
Grontmij, Stg. Pensioenfonds
Henkel Nederland, Stg. Pensioenfonds
Het nederlandse pensioenfonds
Houthandel, Bpf. voor de
Huisartsen in Opleiding, Stg. Pensioenfonds voor
Huisartsen, Stg. Pensioenfonds voor
IFF Pensioenfonds, Stg.
ING, Stg. Pensioenfonds
KLM, Stg. Algemeen Pensioenfonds
KLM, Stg. Pensioenfonds Cabinepersoneel
Koopvaardij, Stg. Bpf. voor de
Levensmiddelenbedrijf, Stg. Bpf. voor het
Medisch Specialisten, Stg. Pensioenfonds
Metaal en Techniek, Pensioenfonds
Metalektro, Pensioenfonds van de

MN, Pensioenfonds
Pensioenfonds SCA, Stg.
Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (SPT)
Pensioenfonds Legal & General, Stg.
PGB, Pensioenfonds
PNO Media
Rabobank, Stg. Pensioenfonds
Reisbranche, Stg. Bpf. voor de
Rockwool, Stg. Pensioenfonds
Roerders in het Rotterdamse havengebied, Stg. Pensioenfonds
Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf, Bpf.
Shell Nederland Pensioenfonds Stg.
Shell Pensioenfonds, Stg.
Sligro Food Group, Stg. Pensioenfonds
Spoorwegpensioenfonds, Stg.
Stap Algemeen Pensioenfonds
Staples, Stg. Pensioenfonds
Tandtechniek, Stg. Pensioenfonds voor de
TDV, Stg. Pensioenfonds
Transport, Pensioenstichting
Unilever APF
Unisys Nederland, Stg. Pensioenfonds
Urenco Nederland, Stg. Pensioenfonds
Verloeskundigen, Stg. Pensioenfonds voor
Vervoer, Pensioenfonds
VNU, Stg. Pensioenfonds
Waterbouw, Stg. Bpf.
Werk en (re)Integratie, Stg. Pensioenfonds
Woningcorporaties, Stg. Pensioenfonds voor de
Zoetwarenindustrie, Bpf. voor de
Zorg en Welzijn, Pensioenfonds